

IZVEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA CENTRA ZA PRAVA DETETA U 2012. GODINI

Strateškim planom razvoja Centra za period 2012-2016. godina definisano je pet strateških oblasti delovanja Centra: Politike i zakonodavstva u oblasti prava deteta; Monitoring prava deteta i javno zastupanje; Informisanje istraživanje i obrazovanje u oblasti prava deteta; Saradnja, partnerstvo i umrežavanje na nacionalnom i regionalnom nivou; Održivost, organizacioni razvoj i izgradnja kapaciteta Centra. Na nivou utvrđenih oblasti definisani su strateški ciljevi. Budući da Strateški plan razvoja predstavlja živu materiju koja je planirana da se oblikuje svake godine kroz izradu godišnjih operativnih planova, Akcionim planom za 2012. godinu kao najvažnije strateške oblasti istaknute su:

- Politike i zakonodavstva u oblasti prava deteta, sa ciljevima:
 - unapređenja zakonodavnog okvira u oblasti prava deteta u Srbiji kroz puno usklađivanje sa međunarodnim normama i standardima,
 - unapređenja mehanizama za punu primenu zakonskih rešenja u oblasti prava deteta,
 - kreiranja stimulativnog društvenog i političkog ambijenta za ostvarivanje prava deteta.
- Monitoring prava deteta i javno zastupanje, sa ciljevima:
 - unapređenja sistema nezavisnog monitoringa prava deteta,
 - kontinuiranog praćenja stanja i jačanja uticaja na Evropske institucije.
- Informisanje, istraživanje i obrazovanje u oblasti prava deteta, sa ciljevima:
 - unapređenja sistema informisanja (obima i načina informisanja) šire javnosti, a pre svega dece i odgovornih društvenih aktera,
 - unapređenja naučno-istraživačke komponente rada Centra,
 - povećanja obima, kvaliteta i usmerenosti edukativnih delatnosti Centra.
- Saradnja, partnerstvo i umrežavanje na nacionalnom i regionalnom nivou, sa ciljevima:
 - unapređenja saradnje i partnerstva Centra sa javnim, poslovnim i civilnim sektorom u Republici Srbiji i Regionu razvojem i održavanjem funkcionalnih mehanizama saradnje,
 - unapređenja mehanizama saradnje između nevladinog sektora i drugih aktera zapadnog Balkana koji deluju u oblasti prava deteta kroz razmenu znanja, informacija, iskustava i učešćem u zajedničkim aktivnostima
- Održivost, organizacioni razvoj i izgradnja kapaciteta Centra, sa ciljevima:
 - jačanja mehanizama koji podupiru i osiguravaju finansijsku stabilnost Centra a koji se odnose na razvoj servisa/usluga Centra,
 - jačanja organizacionih kapaciteta Centra,
 - jačanja unutrašnje strukture i efikasnije organizacije rada Centra,
 - jačanja komunikacionih, stručnih i timskih kapaciteta u Centru za prava deteta,
 - povećanja vidljivosti Centra za prava deteta u javnosti i uspostavljanja sistema održavanja pozitivnog imidža.

Izveštaj o aktivnostima Centra za prava deteta predstavlja pregled realizovanih aktivnosti, odnosno ispunjenih zadataka i ostvarenih očekivanih rezultata prema Akcionom planu za 2012. godinu.

Strateški cilj: 1.1. Unapređenje zakonodavnog okvira u oblasti prava deteta u Srbiji kroz puno usklađivanje sa međunarodnim normama i standardima

Zadatak: 1.1.1. Učešće u radnim grupama za izradu zakonskih akata

Na nivou navedenog zadatka Akcionim planom definisane su dve glavne grupe aktivnosti: Učešće u radu radne grupe Zaštitnika građana u pripremi nacrtu Zakona o pravima deteta i Učešće u radu radne grupe Ministarstva pravde za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica.

Radna grupa Zaštitnika građana koja je pripremila prednacrt Zakona o pravima deteta tokom 2012. godine nije bila operativna, pa u tom smislu predstavnici Centra nisu bili u prilici kontinuirano da učestvuju u njenom radu.

U prvoj polovini godine obavljen je konsultativan proces sa tri grupe dece i mladih o pojedinim rešenjima prednacrtu Zakona o pravima deteta. U ovom procesu realizovano je 30 fokus grupa na više različitih mesta u Srbiji i time obuhvaćeno 779 dece i mladih. Prikupljena mišljenja i predlozi dece za unapređenje pojedinih zakonskih rešenja dostavljena su članovima radne grupe Zaštitnika građana koja je pripremila prednacrt Zakona o pravima deteta.

Što se tiče druge grupe aktivnosti u vezi sa učešćem predstavnika Centra u radu radne grupe Ministarstva pravde za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, svi očekivani rezultati su ostvareni. Centar je uz podršku IMG-a (*International Management Group*) u periodu od marta do septembra 2012. godine pružao konsultantske usluge koje su se odnosile na podršku Radnoj grupi imenovanoj od strane Ministarstva pravde Republike Srbije radi izrade nacrtu podzakonskih akata čijem usvajanju će prethoditi izmene i dopune Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica. Radne verzije nacrtu: Pravilnika o sadržini i načinu vođenja evidencije i statistike o određenim vaspitnim nalogima i izrečenim vaspitnim merama, merama bezbednosti i kazni maloletničkog zatvora, Pravilnika o primeni vaspitnih naloga i Pravilnika o primeni mere pritvora prema maloletniku, dostavljene su resornom ministarstvu i predstavnicima kancelarije IMG-a, zaključno sa 15. septembrom 2012. godine.

Zadatak: 1.1.2. Praćenje, analize i komentari zakonodavnog okvira s aspekta prava deteta

Tokom 2012. godine predstavnici Centra aktivno su pratili promene na zakonodavnom planu, učestvovali na svim stručnim skupovima i javnim raspravama relevantnim za oblast prava deteta i dostavljali mišljenja sugestije i komentare radnim grupama koje rade na izmenama i dopunama pojedinih zakonskih rešenja relevantnih za oblast prava deteta. Pokazatelji koji ukazuju da su očekivani rezultati ostvareni ogledaju se u sledećem:

- ✓ Sačinjeni izveštaji o monitoring nacrtu Zakona o izmenama i dopunama KZ, nacrtu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prekršajima, nacrtu Zakona o zaštiti prava pacijenata, nacrtu Zakona za zaštitu osoba sa mentalnim smetnjama;
- ✓ Sačinjeni izveštaji dostavljeni su radnim grupama koje rade na izmenama i dopunama navedenih zakonskih rešenja, kao i organizacijama koje su inicirale promene na zakonodavnom planu;
- ✓ Na predlog UNICEF-a i Centra za prava deteta, Ministarstvo zdravlja je organizovalo dodatnu javnu diskusiju povodom nacrtu Zakona za zaštitu prava pacijenata i Zakona za zaštitu osoba sa mentalnim smetnjama koja je bila usmerena na komentarisanje predloga ova dva zakona iz ugla prava deteta;
- ✓ Putem sajta Centra i redovnih sastanaka, članice Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji upoznate su sa promenama zakonodavnog okvira;
- ✓ Baza zakona relevantnih za oblast prava deteta ažurirana je u kontinuitetu.

Zadatak: 1.1.3. Lobiranje za usvajanje III Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima deteta

- ✓ Centar je ispred Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji i Mreže organizacija za decu uputio dopis nadležnim ministarstvima sa molbom da predstavnik Republike Srbije prisustvuje svečanom potpisivanju III Fakultativnog protokola o postupku po pritužbi u Savetu za ljudska prava UN u Ženevi.

Konkretan efekat realizovane aktivnosti ogleda se i u činjenici da je Republika Srbija bila jedna od dvadeset država koja je potpisala Protokol. Centar je povodom ovog događaja izdao i saopštenje za javnost.

- ✓ U septembru 2012. godine Centar za prava deteta je uz podršku Koalicije za monitoring prava deteta, Mreže organizacija za decu Srbije - MODS i organizacije Save the Childrena započeo lobiranje za potvrđivanje *Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima deteta o postupku po pritužbi*. Predsedniku Narodne Skupštine Republike Srbije, predsedniku Odbora za prava deteta Narodne Skupštine upućen je dopis sa molbom da uloži svoj autoritet i doprinese ubrzanju procedure potvrđivanja Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima deteta o postupku po pritužbi.

Zadatak: 1.1.4. Javno zastupanje i lobiranje za eksplicitnu zakonsku zabranu telesnog kažnjavanja

Tokom 2012. godine nije organizovana nijedna kampanja koja je za cilj imala eksplicitnu zakonsku zabranu telesnog kažnjavanja. Međutim, tokom januara 2012. godine predstavnica Centra je učestvovala u emisiji "Utisak nedelje", TVB92 koja je bila posvećena ovoj temi.

Kako je očekivani rezultat u okviru ovog zadatka postavljen da predstavnici Centra učestvuju u najmanje jednoj kampanji, može se zaključiti da je očekivani rezultat ostvaren pošto je Centar učestvovao

u kampanji za ukidanje PDV-a i smanjenje marži na opremu i hranu za bebe. Podrška inicijativi pružena je putem isticanja banera na svojoj internet prezentaciji.

Strateški cilj: 1.2. Unapređenje mehanizama za punu primenu zakonskih rešenja u oblasti prava deteta

Zadatak: 1.2.1. Učešće u kreiranju podzakonske regulative i protokola o saradnji

Obezbeđivanjem uslova za produktivan rad radnih grupa i učešćem predstavnika Centra u radu radne grupe Ministarstva pravde za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica može se zaključiti da su svi očekivani rezultati i ostvareni.

- ✓ Centar je uz podršku IMG-a (*International Management Group*) u periodu od marta do septembra 2012. godine pružio konsultantske usluge koje su se odnosile na podršku Radnoj grupi imenovanoj od strane Ministarstva pravde Republike Srbije radi izrade nacrta podzakonskih akata (Pravilnika o sadržini i načinu vođenja evidencije i statistike o određenim vaspitnim nalogima i izrečenim vaspitnim merama, merama bezbednosti i kazni maloletničkog zatvora, Pravilnika o primeni vaspitnih naloga i Pravilnika o primeni mere pritvora prema maloletniku). Radne verzije nacrta dostavljene su resornom ministarstvu i predstavnicima kancelarije IMG-a.

Predstavnik Centra kontinuirano je učestvovao u radu Radne grupe Ministarstva zdravlja za praćenje primene Posebnog protokola sistema zdravstvene zaštite za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja čime je u potpunosti realizovan navedeni zadatak.

Zadatak: 1.2.2. Javno zastupanje i lobiranje

Navedeni zadatak obuhvatao je realizaciju tri vrste aktivnosti.

Prva grupa aktivnosti se odnosila na učešće predstavnika Centra u upravljačkim strukturama državnih ustanova i institucija. Tokom 2012. godine predstavnici Centra aktivno su učestvovali u radu organa državnih ustanova i institucija čiji su članovi. Informacije o učešću razmenjuju se u kontinuitetu na redovnim sastancima programskog tima Centra. O ostvarenosti rezultata na ovom planu ukazuje i realizacija zajedničkih aktivnosti Centra i Centra za zaštitu odojčadi, dece i omladine na projektu "Sa reči na dela".

Druga aktivnost odnosila se na javno zastupanje i lobiranje za usvajanje Nacionalne strategije za prevenciju i zaštitu dece od trgovine i iskorišćavanja u pornografiji i prostituciji. U cilju razvoja sistemskog pristupa prevencije i zaštite dece od trgovine i iskorišćavanja u prostituciji i pornografiji, Centar je koordinisao radnom grupom koju su činili predstavnici relevantnih ministarstava, državnih institucija, službi i udruženja građana, a koja je izradila Nacrt Nacionalne strategije za prevenciju i zaštitu dece od trgovine i iskorišćavanja dece u pornografiji i prostituciji (2012-2016). Nacrt Strategije dostavljen je Ministarstvu unutrašnjih poslova na dalje postupanje.

Treća aktivnost odnosila se na javno zastupanje i lobiranje za usvajanje Akcionog plana za prevenciju i zaštitu dece od iskorišćavanja u pornografiji zloupotrebom informacionih i komunikacionih tehnologija. Centar je koordinisao aktivnosti međuresorne radne grupe koju su činili predstavnici relevantnih ministarstava, državnih institucija i udruženja građana (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo prosvete i nauke, Ministarstvo kulture, informisanja i informacionog društva, Odeljenje za visokotehnološki kriminal Višeg javnog tužilaštva u Beogradu, Centar za prava deteta, Centar za prevenciju devijantnog ponašanja kod mladih-TARGET), a koja je sačinila Nacrt Akcionog plana za prevenciju i zaštitu dece od iskorišćavanja u pornografiji zloupotrebom informacionih i komunikacionih tehnologija (2012-2014). Nacrt Akcionog plana predat je Ministarstvu unutrašnjih poslova na dalje postupanje.

Tokom 2012. godine Centar je realizovao više aktivnosti s ciljem lobiranja za usvajanje Nacionalne strategije za prevenciju i zaštitu dece od trgovine i iskorišćavanja u pornografiji i prostituciji i Akcionog plana. Tako je Odboru za prava deteta Narodne skupštine Republike Srbije na javnom slušanju održanom 17. novembra 2012. godine predstavljen „Nacrt Strategije za prevenciju i zaštitu dece od trgovine i iskorišćavanja u pornografiji i prostituciji (2012-2016)“. Takođe, poslat je dopis Nacionalnom koordinatoru i formiranoj radnoj grupi za pripremu Nacionalne strategije za borbu protiv trgovine ljudima (2013-2018) i Akcionog plana s ciljem lobiranja.

Definisane aktivnosti su realizovane i ostvareni su očekivani rezultati. Takođe, Centar planira da sa aktivnostima lobiranja i javnog zastupanja za usvajanje Nacionalne strategije i akcionog plana nastavi i tokom 2013. godine.

Strateški cilj: 1.3. Kreiranje stimulativnog društvenog i političkog ambijenta za ostvarivanje prava deteta

Zadatak: 1.3.1. Podrška u donošenju i primeni nacionalnih strateških dokumenata i akcionih planova

U odnosu na planirane aktivnosti Centar je u potpunosti ostvario očekivani rezultat. Izrađen je Nacrt Akcionog plana za prevenciju i zaštitu dece od iskorišćavanja u pornografiji zloupotrebom informacionih i komunikacionih tehnologija sačinjen je za period od 2012. do 2014. godine i predat je Ministarstvu unutrašnjih poslova na dalje postupanje. Članovi Centra su aktivno učestvovali ne samo u u usaglašavanju finalne verzije nego i u koordinaciji aktivnostima celokupne radne grupe.

U odnosu na postavljene aktivnosti i očekivane rezultate članovi Centra su realizovali i dodatnu aktivnost koja nije bila predviđena Akcionim planom, koja doprinosi ostvarenosti postavljenog zadatka, a odnosi se na učešće predstavnika Centra u izradi Nacionalne strategije za borbu protiv diskriminacije za period od 2013. do 2018. godine. Dva predstavnika Centra su članovi radne grupe koja radi na pripremi dela strateškog dokumenta koji se odnosi na decu. Finalizacija dokumenta očekuje se tokom prve polovine 2013. godine, a paralelno će se raditi i na kreiranju Akcionog plana.

Zadatak: 1.3.2. Podrška u donošenju i primeni Nacionalnog plana akcije za podršku deci sa smetnjama u razvoju (LUMOS)

Aktivnosti definisane u okviru ovog zadatka kreirane su u skladu sa projektnom dinamikom i još uvek su u fazi realizacije. Dosadašnje realizovane aktivnosti rezultirale su formiranom radnom grupom od strane Ministarstva zdravlja Srbije koju čine predstavnici relevantnih ministarstava, SIPRU-a, nevladinih organizacija, roditelja i dece i mladih sa smetnjama u intelektualnom razvoju – takozvanih samozastupnika. Radna grupa trenutno radi na pripremi Nacionalnog akcionog plana u kojem će predvideti konkretne aktivnosti za sprovođenje 10 principa unapređenja zdravlja i zaštite dece i mladih sa intelektualnim poteškoćama. Osam članova radne grupe, kao i samozastupnici uključeni u projekat, učestvovali su na međunarodnom sastanku održanom od 18. do 21. septembra u Sofiji u Bugarskoj. Cilj sastanka je bio da se kroz razmenu iskustava i diskusiju o nedoumicama koje imaju nacionalne radne grupe unapredi razumevanje same deklaracije, kao i razumevanje procesa donošenja akcionog plana, uključivanja dece u taj proces i na taj način i rezultati koji se očekuju projektom.

Aktivnost koja nije planirana u okviru ovog zadatka, a koja predstavlja dodatni benefit je i organizovana posebna grupa dece i mladih „Klub za zdrave promene“, koja je inkluzivnog karaktera i koja uključuje decu sa smetnjama u razvoju. Nakon što je grupa prošla kroz fazu osnaživanja za učešće u diskusijama, i sama je vodila razgovore o Evropskoj deklaraciji o zdravlju dece i mladih sa smetnjama u intelektualnom razvoju i njihovih porodica – Bolje zdravlje, bolji život“, dajući svoje predloge kako treba sprovoditi neke od principa. Grupa je tokom 2012. godine u kontinuitetu radila što je rezultiralo i učešćem predstavnika kluba u radnoj grupi za pripremu Nacionalnog akcionog plana, kao i održanog javnog događaja na kome su ova deca oslikavala kocke koja prikazuju njihova razmišljanja i poruke o svetu u kome su svi ravnopravni.

Zadatak: 1.3.3. Informativne i edukativne aktivnosti za donosiocce odluka, profesionalce koji rade sa decom i građane

Aktivnost postavljena u okviru ovog zadatka odnosila se na informisanje stručne i šire javnosti o usvojenoj Strategiji Saveta Evrope o pravima deteta za period od 2012. do 2015. godine. Centar je očekivani rezultat ispunio pošto je nakon usvajanja Strategije za prava deteta od strane Komiteta ministara Saveta Evrope u Strazburu, 15. februara 2012. godine sačinio prikaz Strategije, predstavio ga članicama Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji i učinio dostupnim široj javnosti postavljanjem na sajt Centra i distribucijom kroz postojeće mreže (Koalicija za monitoring prava deteta u Srbiji, Mreža organizacija za decu Srbije – MODS, Balkanske mreže za praćenje prava deteta).

STRATEŠKA oblast 2 / Program – Monitoring prava deteta i javno zastupanje

Strateški cilj: 2.1. Unapređenje sistema nezavisnog monitoringa prava deteta

Zadatak: 2.1.1. Razvoj kapaciteta Koalicije za monitoring prava deteta

Zadatak: 2.1.2. Uključivanje dece u sistem monitoringa

Zadatak: 2.1.3. Redovno praćenje promena u oblasti prava deteta i izveštavanje

Na nivou utvrđenog strateškog cilja Unapređenje sistema nezavisnog monitoringa prava deteta definisani su zadaci koji su kompatibilni sa projektom „Živeti prava deteta“ koji je Centar tokom 2012. godine realizovao u saradnji sa organizacijom Save the Children. Sve planirane aktivnosti su realizovane, očekivani rezultati ostvareni, a definisani zadaci u potpunosti ispunjeni. U prilog gore navedenog ukazuju i sledeći rezultati:

- ✓ Održana su četiri redovna godišnja sastanka Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji, od čega su dva bila u formi tematskih treninga. Na prvom treningu članovima Koalicije predstavljen je Prednacrt Zakona o pravima deteta i vođena je diskusija o načinima uključivanja dece u proces definisanja zakonskih rešenja. Takođe je bilo reči i o pripremi priloga Koalicije za Univerzalni periodični pregled. Na drugom treningu članovi Koalicije upoznati su sa značajem opštih mera primene kao i sa osnovnim zahtevima u procesu njihovog monitoringa. Upoznati su i sa time šta je ministarstvo nadležno za socijalnu zaštitu uradilo u ovoj oblasti nakon dobijanja Preporuka Komiteta za prava deteta 2008. i 2010. godine.
- ✓ Koalicija je u 2012. godini realizovala dve akcije zastupanja. Prva koje se odnosila na pravo deteta na dostupnost obrazovanju, tj. besplatnom prevozu za svu decu, i druga akcija koja se odnosila na unapređenje mehanizama za koordinaciju aktivnostima na unapređivanju ostvarivanja prava deteta u svim oblastima.
- ✓ Koalicija je pripremila prilog za Univerzalni periodični pregled koji je i prosleđen Savetu za ljudska prava Ujedinjenih nacija
- ✓ U decembru 2012. godine, Centar za prava deteta je finalizirao Situacionu analizu – dokument sačinjen prema metodologiji Save the Children. Situaciona analiza je dokument koji prikazuje stanje u oblasti prava deteta sa akcentom na postignutim promenama u prethodnom periodu, ulogama i odnosima najvažnijih aktera. Njen cilj je da se kroz sagledavanje napred pomenutih elemenata što preciznije targetiraju ključna pitanja na kojima treba raditi, odnosno ključne teme za zagovaranje kao i ključni akteri u tim procesima, bilo da su ciljna grupa za zagovaranje, bilo kao potencijalni saradnici u procesu.
- ✓ Centar za prava deteta, u saradnji sa Koalicijom za monitoring prava deteta u Srbiji izradio je Izveštaj o analizi Opštih mera primene Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji. Izveštaj predstavlja rezultat procesa koji se realizovao s ciljem ispitivanja i analize koliko se Opšte mere primene Konvencije o pravima deteta sprovode u Republici Srbiji. Proces izrade izveštaja odvijao se u periodu od jula do decembra 2012. godine, a u skladu sa metodologijom razvijenom i korišćenom od strane 5 država članica Evropske unije (Italija, Rumunija, Litvanija, Velika Britanija, Švedska).
- ✓ Tokom 2012. godine Republika Srbija započela je proces izrade Drugog i trećeg periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta, konstituisanjem radne grupe 14 novembra. Član

Centra kao predstavnik Koalicije za monitoring prava deteta određen je za člana Radne grupe. Nastavak rada planiran je u 2013. godini.

- ✓ Tokom 2012. godine Centar je pored tri postojeće grupe dece i mladih iz Beograda, Niša, Užica uključio još dve grupe iz Vrbasa i Zrenjanina. Pet grupa dece i mladih realizovalo je ukupno 10 akcija zastupanja.
- ✓ Tri grupe dece i mladih iz Beograda, Niša i Užica su pripremile „*Izveštaj o stanju prava deteta u Republici Srbiji iz ugla dece i mladih*“. Izveštaj je pripremljen na osnovu sprovedenog istraživanja koje je obuhvatilo 1358 dece i mladih uzrasta 12 – 18 godina, iz 10 gradova (Beograd, Niš, Užice, Vrbas, Zrenjanin, Novi Sad, Kraljevo, Zaječar, Loznica, Prijepolje). Predstavnici grupa dece i mladih su 21. decembra 2012. godine, na sastanku održanom u Kancelariji za ljudska i manjinska prava predstavili „*Izveštaj o stanju prava deteta u Republici Srbiji iz ugla dece i mladih*“. Takođe, na petom redovnom sastanku Odbora za prava deteta Narodne skupštine Republike Srbije održanom 18. decembra 2012. godine predsednica Centra za prava deteta informisala je narodne poslanike o pripremljenom izveštaju dece i mladih. Tom prilikom zamoljena je da izveštaj dostavi Odboru za prava deteta preko sekretarijata, što je i učinjeno. Predstavnici Odbora za prava deteta pokazali su interesovanje da ih sama deca i mladi lično upozanaju sa izveštajem, pa je u tom smislu u Nacrtu plana rada Odbora za prava deteta za 2013. godinu predviđeno javno slušanje u organizaciji Odbora za prava deteta na kome će biti predstavljen Nacrt državnog izveštaja, kao i „*Izveštaj o ostvarivanju prava deteta u Republici Srbiji iz ugla dece i mladih*“ koji će predstavnici grupa dece i mladih lično.
- ✓ Prikupljene su informacije i analizirani efekti promena na osnovu kojih je pripremljen Izveštaj o stanju prava deteta u Srbiji. Planirano je da se izveštaj postavi na sajt Centra, tokom januara 2013. godine.

Na ovom polju realizovano je i više od onoga što je prvobitno Akcionim planom predviđeno. Tako su realizovane i sledeće aktivnosti:

- ✓ Predstavnici civilnog sektora u Republici Srbiji učestvovali su na pripremnoj sesiji u okviru Drugog Ciklusa Univerzalnog periodičnog pregleda (UPR) koja je održana 28. novembra 2012. godine u Ženevi. Predstavnica Centra i Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji tim povodom je govorila o potrebi zabrane fizičkog kažnjavanja dece kao metoda disciplinovanja u porodičnoj sredini, problemima u okviru sistema maloletničkog pravosuđa i preprekama u razvoju inkluzivnog društva.
- ✓ Uključene dve nove grupe dece u sistem monitoringa.
- ✓ Centar je učestvovao u procesu revizije *Common Core document of the Republic of Serbia*. Common Core Document (CCD) predstavlja osnovni dokument države koji uključuje kompletan izveštaj o zakonima, politikama i infrastrukturi koji se odnose na politike ljudskih prava i implementaciju, uključujući i nediskriminaciju, jednakost i pravna sredstva protiv diskriminacije, a kojim tela Ujedinjenih nacija prate usklađenost sa sporazumima čija je ta država ugovornica.

- ✓ Pripremljena publikacija o radu Koalicije za monitoring prava deteta i analizi Opštih mera za sprovođenje Konvencije o pravima deteta, štampanje publikacije biće realizovano tokom januara 2013. godine.
- ✓ Pripremljena publikacija „Živeti prava deteta – Aktivnosti dece i mladih u ostvarivanju prava deteta“, a s ciljem dokumentovanja rada grupa dece i mladih uključenih u projekat, publikacija je publikovana u elektronskoj formi početkom februara 2013. godine.
- ✓ Pripremljena publikacija „Izveštaj o ostvarivanju prava deteta u Republici Srbiji iz ugla dece i mladih“ štampanje publikacije je realizovano početkom februara 2013. godine.
- ✓ S ciljem utvrđivanja principa postojeće saradnje Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji i platforme za zajedničke aktivnosti u narednom trogodišnjem periodu članice Koalicije su tokom 2012. godine kreirale trogodišnji plan i potpisale Sporazum o saradnji.
- ✓ Članstvo Koalicije je u 2012. godini povećano za dve nove članice.

Strateški cilj: 2.2. Kontinuirano praćenje stanja i jačanje uticaja na Evropske institucije

Zadatak: 2.2.1. Uspostavljanje mehanizama saradnje sa Kancelarijom SC EG u Briselu i institucija EU

U skladu sa strateškom orijentacijom i kao deo aktivnosti predviđenih Akcionim planom Centra za 2012. godinu, predstavnica Centra prisustvovala je Generalnoj skupštini mreže Eurochild koja se održala 25-27. juna 2012. godine u Briselu. Pored toga, poseta Briselu i uspostavljanje inicijalnog kontakta sa Save the Children Europe Group i drugim organizacijama i ključnim donosiocima odluka koji rade u Briselu u oblasti prava deteta, imala je za cilj povećanje vidljivosti rada i prepoznavanje Centra za prava deteta kao ključnog implementirajućeg partnera na Balkanu u oblasti prava deteta. Za ovu priliku Centar je odštampao prigodni promotivni materijal. Takođe, Centar je radio na identifikaciji ključnih činilaca, kao i na definisanju platforme za pristup organizacijama sa sedištem u Briselu. S ciljem uspostavljanja kontakata sa Evropskom komisijom poslat je dokument koji sadrži listu prioriteta koji se tiču stanja prava deteta u Srbiji. Nakon dobijenih povratnih informacija od strane predstavnika Save the Children Europe Group o trenutno aktuelnim temama u oblasti prava deteta i načinima pristupa odeljenjima Evropske komisije u Briselu, Centar je pripremio Policy paper o pravosuđu po meri deteta u domaćem zakonodavstvu i praksi. Ovaj dokument će biti upotrebljen s ciljem daljeg lobiranja za priznavanje i poboljšanje položaja prava deteta kod relevantnih tela EU u Srbiji, a pre svega kod relevantnih odeljenja u Briselu.

STRATEŠKA oblast 3/Program - Informisanje, istraživanje i obrazovanje u oblasti prava deteta

Strateški cilj: 3.1. Unaprediti sistem informisanja (obim i način informisanja) šire javnosti, a pre svega dece i odgovornih društvenih aktera

Zadatak: 3.1.1. Priprema za izradu Komunikacione strategije za unapređenje sistema informisanja

Tokom strateškog planiranja kao jedna od glavnih slabosti Centra identifikovana je i vidljivost u medijima. U tom smislu jedno od prioriternih strateških opredeljenja je i unapređenje eksterne i interne komunikacije Centra, kojim se želi postići veća vidljivost, bolja promocija, višesmerno informisanje i, u celini, kvalitetniji odnosi sa javnošću. Kao prvi korak u cilju povećane vidljivosti Centra planirana je izrada Komunikacione strategije. Akcionim planom predviđeno je da se tokom 2012. godine započne sa ovim procesom, kroz definisanje osnova Komunikacione strategije, odnosno definisanje okvirnih ciljeva i ciljnih grupa. U tom smislu Centar je tokom 2012. godine aplicirao na konkurs kod Organizacije za tehničku podršku organizacijama civilnog društvo - TACSO program u Srbiji, koji je bio usmeren ka jačanju kapaciteta organizacija civilnog društva u medijskim nastupima i odnosima sa javnošću. Centar je odabran kao jedna od organizacija kojoj će biti pružena podrška i u tom smislu dodeljen joj je konsultant u periodu od januara 2013. godine. Takođe, organizovan je konsultativan proces u okviru koga su programski tim i Upravni odbor Centra razmatrali okvire buduće Komunikacione strategije i dali predloge o okvirnim ciljevima i ciljnim grupama. Na ovaj način započet je proces na pripremi Komunikacione strategije, dok je u planu da se tokom 2013. godine nastavi sa njegovom realizacijom.

Strateški cilj: 3.2. Unaprediti naučno-istraživačku komponentu rada Centra

Zadatak: 3.2.1. Sprovesti istraživanje u oblasti stanja maloletničkog kriminaliteta i organizacije sistema maloletničkog pravosuđa

Zadatak: 3.2.2. Za područje tri viša suda u Srbij (BG, NS i NI) sprovesti analizu primene vaspitnih mera: posebne obaveze i pojačanog nadzora

U 2012. godini realizovana su dva istraživanja: Izvršenje vaspitne mere posebne obaveze (samostalno i uz vaspitnu meru pojačanog nadzora) i Statistički podaci o maloletnim učiniocima krivičnih dela za period od 2007. do 2011. godine. Oba istraživanja nastala su kao rezultat aktivnosti na projektu „Jačanje sistema maloletničkog pravosuđa u Republici Srbiji“, koji je realizovao Centar za prava deteta u partnerstvu sa UNICEF-om na inicijativu Saveta za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima. Prvo istraživanje predstavlja prikupljanje podataka za teritoriju koju u okviru svoje nadležnosti pokrivaju Viši sudu u Beogradu, Viši sud u Nišu i Viši sud u Novom Sadu u periodu od šest godina (od 1. januara 2006. godine do 31. decembra 2011. godine), a koji se odnose na izvršenje vaspitne mere posebnih obaveza kao samostalne krivične sankcije (član 14. Zakona o maloletnicima) i vaspitne mere posebnih obaveza izrečene kumulativno uz vaspitnu meru pojačanog nadzora (član 19. Zakona o maloletnicima). Opšti cilj ovog istraživanja je bio da se, kroz analizu konkretnih predmeta i postupanja u njima, utvrdi realno stanje izvršenja vaspitne mere posebna obaveza, da se utvrde kapaciteti i prepreke za njenu primenu, te da se na osnovu toga daju preporuke za

unapređenje primene ovog instituta. Drugo istraživanje je bilo usmereno ka sagledavanju kriminaliteta maloletnika u celini za period 2007-2011. godina. Rezultati ovog istraživanja nastali su na osnovu zvaničnih statističkih podataka Republičkog zavoda za statistiku Republike Srbije.

Rezultati oba istraživanja prikazani su u publikaciji „Korak ka preuzimanju odgovornosti“ koja je stručnoj i široj javnosti predstavljena na konferenciji za medije održanoj 13. decembra 2012. godine u medija centru u Beogradu.

Zadatak: 3.2.3. Sprovesti istraživanje o deci u političkom govoru

Tokom izborne kampanje u periodu od marta do maja 2012. godine u saradnji sa studentima Mastera za prava deteta, pod vodstvom prof. dr Nevene Vučković Šahović, na Pravnom fakultetu Univerziteta Union u Beogradu sprovedeno je istraživanje sa ciljem merenja svesti političkih aktera u predizbornoj kampanji o pravima deteta. Rezultati istraživanja ukazuju na zabrinjavajuće nisku zastupljenost govora o pravima deteta u političkoj kampanji i veoma nizak stepen svesti političkih aktera o značaju ostvarivanja i poštovanja prava deteta. Prikupljene su informacije, pripremljen je izveštaj i publikovan na sajtu Centra.

Strateški cilj: 3.3. Povećati obim, kvalitet i usmerenost edukativnih delatnosti Centra

Zadatak: 3.3.1. Definisane koncepta razvoja Centra kao resursnog edukativnog centra

Programski tim i članovi Upravnog odbora su tokom jula 2012. godine održali internu radionicu koja je bila jednim delom usmerana i ka razmatranju funkcije Centra kao resursno-edukativnog centra za prava deteta. Na održanoj radionici razmenjena su i prikupljena mišljenja svih učesnika u procesu koja će biti osnova za dalju operacionalizaciju odnosno definisanje koncepta razvoja Centra kao resursnog edukativnog centra. Obavljene konsultacije predstavljale su prvu fazu u ovom procesu, a planirano je da se dalje aktivnosti na ovom polju nastave tokom 2013. godine. Pripremljeni Elektronski bilten, koji se kontinuirano distribuira svim relevantnim akterima dodatno doprinosi razvoju Centra kao resursnog edukativnog centra, na šta ukazuju relevantne institucije, ustanove i organizacije koje u svom radu koriste produkte Centra.

Zadatak: 3.3.2. Prikupljanje knjiga i vođenje biblioteke

Tokom 2012. godine Centar je pretplaćen na elektronsko izdanje International Journal of Children Rights. S ciljem jačanja kapaciteta i veće motivisanosti članova Skupštine centra, ovo izdanje učinjeno je i njima dostupnim.

Zadatak: 3.3.3. Definisane novih edukativnih paketa

U odnosu na planirane aktivnosti vezane za zadatak Definisane novih edukativnih paketa, bilo je odstupanja. Centar je tokom 2012. godine kreirao i sproveo dva nova paketa obuke od planirana tri, s tim da je jedan bio predviđen, dok drugi nije bio definisan Akcionim planom. Razvijen je program edukacije za prava deteta za članice PESTALOZZI mreže i implementiran je u prvoj polovini 2012. godine.

Tokom jula 2012. godine Centar je započeo realizaciju projekta „Operacionalizacija Opšteg protokola za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja: Osnajivanje uloge centara za socijalni rad i intersektorske saradnje u Beogradu, Nišu, Novom Sadu i Kragujevcu“ u okviru koga je kreiran paket obuke za predstavnike sistema socijalne zaštite. Paket obuke formulisan je u vidu treninga za trenere, a s ciljem pune primene i operacionalizacije Opšteg protokola za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja. Obuke su sprovedene u skladu sa planiranom projektnom dinamikom.

Akcionim planom predviđeno je i formulisanje paketa obuke za oblast prevencije nasilnog ponašanja među decom i mladima u sportskom okruženju. Ova aktivnost formulisana je tako da se realizuje u partnerstvu sa Nemačkom organizacijom za internacionalnu saradnju – GIZ, međutim partnerska organizacija je svojim internim planom odložila realizaciju ove aktivnosti za 2013. godinu tako da ova aktivnost nije realizovana, a postignuti su operativni dogovori da se realizuje tokom 2013. godine. Iz istih razloga nije kreiran ni drugi planirani paket obuke namenjen za rad sa komunalnom policijom u oblasti prevencije i zaštite dece od trgovine, pa se ova aktivnost odlaže do daljnjeg.

STRATEŠKA oblast 4/Program - Saradnja, partnerstvo i umrežavanje na nacionalnom i regionalnom nivou
--

Strateški cilj: 4.1. Unapređenje saradnje i partnerstva Centra sa javnim, poslovnim i civilnim sektorom u Republici Srbiji i Regionu razvojem i održavanjem funkcionalnih mehanizama saradnje

Zadatak: 4.1.1. Uspostavljanje strateških partnerstava sa nacionalnim akterima u cilju efikasnijeg zajedničkog delovanja

Tokom 2012. godine Centar je nastavio kontinuiranu saradnju sa različitim nacionalnim akterima (Poverenica za zaštitu ravnopravnosti, Pravosudna akademija, Pravne klinika Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Pravnog fakulteta Univerziteta UNION), međutim ni sa jednim akterom partnerstvo nije formalizovano kroz potpisivanje memoranduma o saradnji. Postojeća saradnja sa Pravosudnom akademijom i tokom 2012. godine bila je na visokom nivou, što je rezultiralo realizacijom niza zajedničkih aktivnosti, koje su potvrđene i usvajanjem od strane programskog tima Pravosudne akademije posebnih obrazovnih paketa koji su bazirani na strateškom partnerstvu Centra i Pravosudne akademije. Saradnja sa Poverenicom za zaštitu ravnopravnosti nastavljena je i tokom 2012. godine iniciranjem sastanka Poverenice sa organizacijama koje se bave pravima deteta, a radi uspostavljanja saradnje. Takođe, ova saradnja je ojačana i zajedničkim aktivnostima koje će se realizovati tokom 2013. godine i biti usmerene na situaciono testiranje diskriminacije u Srbiji.

Međutim, sa Pravnim klinikama nije postignut zajednički interes, pa iz tog razloga nije ni ostvarena dublja saradnja.

Strateški cilj: 4.2. Unapređenje mehanizama saradnje između nevladinog sektora i drugih aktera zapadnog Balkana koji deluju u oblasti prava deteta kroz razmenu znanja, informacija, iskustava i učešćem u zajedničkim aktivnostima

Zadatak: 4.2.1. Iniciranje/formiranje regionalne mreže za prava deteta

Zadatak: 4.2.2. Organizovanje regionalnih konferencija/događaja, kampanja na teme od značaja za ostvarivanje prava deteta

Po pitanju ovog strateškog cilja i zadataka sve planirane aktivnosti su realizovane a očekivani rezultati ostvareni u potpunosti.

- ✓ Četiri organizacije iz Sarajeva, Banja Luke (Bosna i Hercegovina), Podgorice (Crna Gora) i Beograda (Srbija) potpisale su Memorandum o saradnji kojim su definisani principi delovanja i ciljevi, način rada Balkanske mreže za praćenje prava deteta i opisani elementi članstva. Zaključak svih članica na sastanku je bio da se u budućnosti regionalni projektni pozivi rade u partnerstvu.
- ✓ Balkanska mreža za praćenje prava deteta održala je sastanak početkom decembra 2012. godine. Na sastanku su članice razmenile opšte zaključke istraživanja u vezi sa Opštim merama primene Konvencije o pravima deteta na kome su radile u prethodnom periodu. Tokom sastanka su članice predstavile i svoj rad u protekloj godini.
- ✓ Savet za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima, uz podršku Ministarstva pravde, Pravosudne akademije, International Management Group, kancelarije UNICEF-a u Beogradu i Centra za prava deteta organizovao je konferenciju pod nazivom „Dani maloletničkog pravosuđa”, koja je održana u periodu od 28. do 30. maja 2012. godine u Beogradu. Cilj konferencije bio je razmena iskustva između stručnjaka iz različitih sistema koji su uključeni u sistem maloletničkog pravosuđa, unapređenje kapaciteta i definisanje preporuka za dalje unapređenje sistema maloletničkog pravosuđa u Srbiji. Učesnici na konferenciji bili su istaknuti stručnjaci iz zemlje i regiona u oblasti maloletničkog pravosuđa. Povodom ovog događanja, 25. maja 2012. godine iz štampe je izašla i Knjiga apstrakata predavanja i radova predstavljenih na konferenciji i publikacija Maloletničko pravosuđe u Republici Srbiji kao i zbornik radova sa pomenute konferencije, predstavljen na konferenciji za javnost i medije 13. decembra 2012. godine u Medija centru..

Zadatak: 4.2.3. Organizovanje studijskih poseta/razmena znanja i iskustva iz zemalja regiona zapadnog Balkana i Evrope

Predstavnici Centra su u 2012. godini učestvovali na ukupno 40 stručnih skupova kako u zemlji tako i u inostranstvu. Pohađane obuke, posećene konferencije, sesije, okrugli stolovi, javna slušanja, prezentacije, debate i slično doprineli su značajnom osnaživanju kapaciteta zaposlenih u Centru, poboljšanju kvaliteta delovanja organizacije, kao sveukupnoj vidljivosti Centra. Sve aktivnosti definisane Akcionim planom na ovom polju su realizovane i ostvareni su svi očekivani rezultati, na šta ukazuju i sledeći pokazatelji:

- ✓ U periodu od 23. do 27. januara 2012. godine dvoje članova DX-a, učestvovalo je na regionalnoj radionici "Looking Forward: Building Peace – Children and Young People's Initiatives" u Bukureštu, uz pratnju odraslog pratioca ispred Centra. Ova radionica u organizaciji rumunskog Save the Children (Salvati Copiii) okupila je desetero dece i mladih iz pet zemalja - Srbije, Bosne i Hercegovine, Albanije, Palestine i Rumunije - uz učešće mladih volontera iz Rumunije. Radionica se bavila mirovnim obrazovanjem dece i mladih i podsticanjem njihovih inicijativa razvoju kulture nenasilnog rešavanja konflikata. Tokom pet dana radionice učesnici su imali priliku da razmene iskustva i informacije iz rada svojih klubova, kao i da se upoznaju sa iskustvima u ovoj oblasti iz nekih azijskih i arapskih zemalja. Članovi DX-a su ostalima predstavili rad svog kluba, s posebnim naglaskom na proces dečjeg učešća u izveštavanju pred Komitetom za prava deteta u Ženevi, a prisutnima su podelili i publikacije Centra za prava deteta koje se bave ovom temom. Na kraju radionice svi učesnici su napravili godišnji nacionalni plan akcije i pokrenuli regionalnu mrežu za saradnju dece i mladih u oblasti izgradnje mira. Učesnici iz DX-a su svoj plan akcije zasnovali na procesu pripreme sledećeg izveštaja za Komitet za prava deteta.
- ✓ Predstavnik Centra učestvovao je na seminaru sa temom dečjeg siromaštva i socijalne isključenosti održan 1 – 2. marta 2012. godine u Kopenhagenu sa ciljem osnaživanja organizacija partnera Save the Children International u radu, kampanjama i aktivnostima zastupanja putem razmene primera dobre prakse, ideja i iskustava.
- ✓ Međunarodna radionica o učešću dece u monitoring procesima „Children’s involvement in the monitoring of the Convention on the Rights of the Child“ održana u Bukureštu, 31.1-2.2.2012. Predstavnik Centra za prava deteta/Omladinske grupe DX koja je bila članica tima koji je aktivno učestvovao u izradi, i pred Komitetom za prava deteta predstavio Alternativni izveštaj o pravima deteta u Srbiji, bila je u prilici da podeli svoje lično iskustvo - iskustvo jednog deteta koje je u prilici da svoje pravo na participaciju ostvari na tako visokom nivou kao što je samostalno istraživanje o pravima deteta i predstavljanje rezultata pred Komitetom za prava deteta u Ženevi.
- ✓ Predstavnik Centra učestvovao je na Godišnjoj konferenciji Eurochild mreže “Promoting the rights of children in alternative care across Europe” koja je održana u period 24-26. oktobar 2012. godine. Prisustvovanje konferenciji bilo je korisno u smislu povezivanja i razmene kontakata sa ostalim učesnicima. Učestvovanje na radionicama je bilo od posebnog značaja, jer je predstavljalo jedinstvenu priliku da se dobiju informacije i iskustva iz prve ruke u oblastima u kojima Centar za prava deteta razvija svoje potencijale.
- ✓ Predstavnik Centra učestvovao je na redovnom godišnjem sastanku partnera organizacije Save the Children Sweden u period od 12. do 14. novembra 2012. godine. Na održanom sastanku predstavnik Centra prezentovao je iskustva i aktivnosti Centra, i obavljene su konsultacije sa partnerskom organizacijom.

Centar je tokom 2012. godine, a s ciljem razmena znanja i iskustva realizovao i dodatno studijsko putovanje koje nije bilo predviđeno Akcionim planom, a koje je doprinelo uspešnosti realizacije

definisanog zadatka. Naime, dve predstavnice Centra su od 28. marta do 1. aprila 2012. godine boravile u Oslu u okviru studijske posete Saveta za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima organizovane od strane IMG-a

STRATEŠKA oblast 5/Program - Održivost, organizacioni razvoj i izgradnja kapaciteta Centra

Strateški cilj: 5.1. Jačanje mehanizama koji podupiru i osiguravaju finansijsku stabilnost Centra a koji se odnose na razvoj servisa/usluga Centra

Zadatak: 5.1.1. Izmeniti Statut CPD-a i omogućiti bavljenje privrednom delatnošću

Na sastanku članova Upravnog odbora održanom 9. marta 2012. godine postignuta je saglasnost o predlogu za izmenu i dopunu Statuta Centra za prava deteta u cilju uvođenja u Statut „odabrane privredne delatnosti Centra za prava deteta - izdavaštva“.

Agencija za privredne registre potvrdila je promene Statuta Centra za prava deteta i izvršena je dopuna registracije.

Zadatak: 5.1.2. Sistematizovati dosadašnje programe i razviti nove programe edukacije usmerene ka zainteresovanom tržištu

U odnosu na planirane aktivnosti Centar je uradio reviziju jednog postojećeg programa obuke i sadržinski i metodološki ga unapredio i prilagodio ciljnoj grupi. Revidirani program obuke odnosio se na oblast zaštite deteta žrtve trgovine ljudima. Program je sadržinski i metodološki upodobljen za predstavnike sistema socijalne zaštite i policije i implementiran je kroz realizaciju dva seminara održana u Beogradu tokom novembra i decembra 2012. godine.

Takođe, Centar je počeo rad na novom programu obuke u okviru projekta „Operacionalizacija Opšteg protokola za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja: Osnaživanje uloge centara za socijalni rad i intersektorske saradnje u Beogradu, Nišu, Novom Sadu i Kragujevcu“, čime je paket obuke proširen za jednu tematsku oblast.

Zbog obima posla i velikog broja postavljenih zadataka tokom 2012. godine Centar nije istražio stanje broja i tipa do sada akreditovanih programa obuka u oblasti prava deteta. Tokom praćenja sprovođenja Akcionog plana, postignuta je saglasnost u okviru programskog tima da se ova aktivnost realizuje u 2013. godini.

Strateški cilj: 5.2. Jačanje organizacionih kapaciteta Centra

Zadatak: 5.2.1. Razvijati upravljačke zastupničke i promotivne funkcije članova Skupštine CPD

- ✓ Tokom 2012. godine Centar je započeo izradu elektronskog biltena, koji se kvartalano distribuira svim članovima Skupštine i partnerskim organizacijama. Na ovaj način postignuta je puna informisanost članova Skupštine i partnerskih organizacija o realizovanim aktivnostima i aktuelnim dešavanjima kako u Centru, tako i u oblasti prava deteta.
- ✓ Svi javni događaji na kojima su učestvovali predstavnici Centra su evidentirani. Predstavnici Centra su u 2012. godini učestvovali na ukupno 40 stručnih skupova kako u zemlji tako i u inostranstvu. Pojedini članovi Skupštine učestvovali su na javnim događajima i kao takvi predstavljali Centar.
- ✓ Za sve članove Upravnog odbora napravljene su vizit karte, kao i za članove Skupštine koji zastupaju Centra na javnim događajima, čime je postignuta veća vidljivost Centra u javnosti.

Zadatak: 5.2.2. Ojačati ulogu upravnog odbora CPD u kreiranju programa i drugim aktivnostima Centra

Tokom 2012. godine ojačana je uloga Upravnog odbora Centra, na šta ukazuje i činjenica da su članovi Upravnog odbora redovno informisani o svim relevantnim pitanjima za funkcionisanje upravljanja organizacijom; tokom čitave godine članovi Upravnog odbora aktivno i zvanično su predstavljali Centar na javnim događajima i aktivno učestvovali na 3 održana sastanka Upravnog odbora. Međutim, iako je ojačana uloga Upravnog odbora, važno je istaći da je Upravni odbor brojčano oslabljen za jednog člana, koji je zbog boravka u inostranstvu podneo ostavku na tu funkciju. U tom smislu Centru tokom 2013. godine predstoji izbor novog člana.

U 2012. godini održana je Skupština Centra za prava deteta, koja je bila izborna. Članstvo u Skupštini povećano je za jednog novog člana.

Strateški cilj: 5.3. Jačanje unutrašnje strukture i efikasnija organizacija rada Centra

Zadatak: 5.3.1. Unaprediti unutrašnju strukturu CPD-a

Postavljanjem 3 program koordinatora (Kordinator programa monitoringa, Kordinator programa informisanja, istraživanja i obrazovanja, Kordinator programa politike i zakonodavstva) prenet je deo dosadašnjih menadžment odgovornosti sa predsednika na Programski tim Centra. Ovakva struktura doprinosi većem usmeravanju predsednika ka strateškom nivou rada odnosno većoj usmerenosti ka razvoju programa, kreiranju podrške i predstavljanju i promociji rada Centra. Ovako strukturisanje rezultiralo je jačanjem kapaciteta u upravljanju projektima, ali je neophodno raditi na daljem unapređenju unutrašnjih struktura, a naročito na nivou menadžmenta i upravljanja ljudskim resursima. U prilog neophodnosti daljeg unapređenja unutrašnjih struktura Centra ističe se i činjenica da se rad Centar bazira na holističkom pristupu, što u pojedinim segmentima delovanja predstavlja prepreku kada se radi o razgraničenju programskih sadržaja i za posledicu ima da pojedini segmenti rada i dalje ostaju nepodeljeni. Na organizovanoj internoj radionici osoblja i Upravnog odbora diskutovalo se o ovoj temi, kao pripremnoj aktivnosti za izradu dugoročnog plana razvoja ljudskih resursa.

Tokom 2012. godine unutrašnja struktura Centra ojačana je angažovanjem jednog asistenta na programu monitoringa.

Zadatak: 5.3.2. Unaprediti efikasnost rada u CPD

S ciljem unapređenja efikasnosti rada, u okviru Centra kontinuirano se prate i analiziraju rezultati rada. Ove aktivnosti realizuju se kroz sastanke svih zaposlenih i saradnika, minimum jednom mesečno, a po potrebi i češće. Utvrđeni sistem je u funkciji praćenja postignuća, slabosti u radu, razmene dobre prakse i identifikacije naučenih lekcija na osnovu kojih se određuju korektivne mere.

Zadatak: 5.3.3. Proširiti volontersku bazu i ojačati volonterski rad u CPD

Centar je tokom 2012. godine utvrdio da oblast rada u kojoj volonterski angažman može dati efekte jeste monitoring i javno zastupanje za ostvarivanje prava deteta. U tom smislu uključene su tri nove grupe dece i mladih koje funkcionišu po principa volonterskog rada. Radi daljeg proširivanja volonterske baze i jačanja postojeće važno je utvrditi i ojačati sistem održivosti ovakvih struktura.

Strateški cilj: 5.4. Jačanje komunikacionih, stručnih i timskih kapaciteta u Centru za prava deteta

Zadatak: 5.4.1. Unaprediti sistem komunikacije CPD sa partnerskim i saradničkim organizacijama, institucijama i mrežama

U okviru Centra napravljena je kontakt lista partnerskih i saradničkih organizacija i institucija. Informacije se kroz kreiranu listu kontakata redovno distribuiraju čime se doprinosi efikasnijoj i usmerenijoj komunikaciji. Sve relevantne informacije u vezi sa aktivnostima i postignućima Centra, kao i aktuelnim temama u oblasti prava deteta kontinuirano se distribuiraju putem Elektronskog biltena partnerskim organizacijama, saradnicima, članovima Skupštine, mrežama (Koalicija za monitoring prava deteta u Srbiji, MODS, Eurochild, Balkanska mreža za praćenje prava deteta). Takođe, sve relevantne informacije učinjene su dostupnim svim relevantnim akterima i putem web prezentacije Centra.

Zadatak: 5.4.2. Unaprediti stručne i organizacione kapacitete zaposlenih, članova i saradnika CPD

Na osnovu identifikovanih potreba za specifičnim internim obukama Centra, kao prioritetna tema tokom 2012. godine nametnula se potreba za jačanjem kapaciteta zaposlenih za pripremu predloga projekata prema fondovima EU, kao i unapređenjem veština u upravljanju ovim projektima. U tom smislu dva predstavnika zaposlenih u Centru su konkurisali na pozive za obuke kod Agencije za evropske integracije i saradnju sa udruženjima i kod kancelarije TACSO program u Srbiji. Oba zaposlena su prošla kriterijume selekcije i kao takva učestvovala kao predstavnici Centra na obukama („Upravljanje EU projektima za predstavnike udruženja“, „Priprema i implementacija projekata finansiranih od strane EU“) čiji ciljevi su se odnosili na podizanje kapaciteta udruženja za bolji pristup donatorskim sredstvima, kroz unapređenu saradnju sa lokalnom zajednicom, razvijanje komunikacije sa ključnim partnerima – institucijama i donatorskim organizacijama, jačanje veština lobiranja i pripreme projektne dokumentacije za konkurisanje za dodelu sredstava za potrebe finansiranja projekata.

Kako je među zaposlenima upravljanje EU projektima identifikovana kao i jedna od prioriternih tema u 2012. godini, predstavnici Centra koji su prošli navedene obuke organizovali su internu obuku sa ostalim zaposlenima u Centru, a s ciljem unapređenja stručnih znanja i kapaciteta zaposlenih iz navedene oblasti. Ovaj proces rezultirao je aktivnim učešćem Centra u pozivima EU, pa je Centar tokom 2012. godine konkurisao na 5 poziva, od čega tri puta kao nosilac projekta, a dva puta kao partnerska organizacija.

Strateški cilj: 5.5. Povećati vidljivost Centra za prava deteta u javnosti i uspostaviti sistem održavanja pozitivnog imidža

Zadatak: 5.5.1. Uspostaviti sistem rada CPD na daljem razvijanju dobrog imidža u javnosti

Tokom 2012. godine Centar je aktivno radio na povećanju vidljivosti kako u široj javnosti, tako i pri uspostavljanju sistema održavanja pozitivnog imidža.

- ✓ Rad Centra promovisan je na:
 - prvom Sajmu socijalne zaštite u Republici Srbiji, održanom u februaru 2012. godine. Centar je, zajedno sa 130 pružalaca svih vrsta socijalne pomoći u zemlji, imao priliku da posetioce upozna sa svojim radom, primerima dobre prakse i planiranim aktivnostima za unapređenje sistema socijalne zaštite,
 - godišnjoj konferenciji Eurochild mreže “Promoting the rights of children in alternative care across Europe” koja je održana u period 24-26. oktobar 2012. godine,
 - drugoj godišnjoj konferenciji Viktimološkog društva Srbije pod nazivom „Žrtve kriminaliteta i žrtve rata: međunarodni i domaći kontekst“, održanoj 24. i 25. novembra 2012. godine u Beogradu. Centar je na ovoj konferenciji predstavio svoj rad putem poster prezentacije i publikacija izloženih tokom trajanja konferencije,
- ✓ Centar je u saradnji sa organizacijom Save the Children i pet grupa dece i mladih iz Beograda, Užica, Niša, Vrbasa i Zrenjanina obeležio 23 godine od usvajanja Konvencije o pravima deteta. Grupe dece i mladih su sprovođenjem različitih lokalnih akcija skrenule pažnju javnosti na sve obaveze koje je društvo preuzelo prema deci, kao i na probleme sa kojima se deca i mladi suočavaju. Realizovane akcije doprinele su i promociji rada Centra kroz pripremljene promotivne materijale i nastupe u medijima.
- ✓ Povodom obeležavanja dana usvajanja Konvencije o pravima deteta, 10. godina postojanja grupe DX i 15. godina postojanja Centra za prava deteta organizovan je 20. novembra događaj koji je bio svečanog karaktera i u funkciji promocije rada Centra. Isti događaj bio je i povod za dodelu godišnjeg priznanja za pojedinca, organizaciju ili instituciju koja se istakla u oblasti zaštite prava deteta. Centar je za 2012. godinu poshumno nagradu dodelio sudiji Nikoli Miloševiću.
- ✓ Rad Centra promoviše se u kontinuitetu kroz Elektronski bilten na srpskom jeziku koji se distribuira kvartalno i na engleskom jeziku jednom godišnje.

Publikacije Centra za prava deteta objavljene u 2012. godini:

- *Dani maloletničkog pravosuđa – Druga godišnja konferencija Saveta za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima*. Knjiga apstrakata. Uredile Dr Ivana Stevanović i MA Milena Banić
- *Maloletničko pravosuđe u Republici Srbiji – Zbornik radova sa Druge godišnje konferencije Saveta za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima*. Uredila Dr Ivana Stevanović
- *Korak ka preuzimanju odgovornosti – Izvršenje vaspitne mere posebne obaveze i Statistički podaci o maloletnim učiniocima krivičnih dela za period 2007-2011. godina*. Autori: Ivana Stevanović, Milena Banić, Ljubinka Marković, Savo Đurđić, Jasmina Jovović i Vesna Zajc
- *Izveštaj o stanju prava deteta u Republici Srbiji iz ugla dece i mladih* (Izveštaj je trenutno u štampi)
- *Izveštaj o opštim merama primene Konvencije o pravima deteta* (dokument je u fazi pripreme za štampu)
- *ŽIVETI PRAVA DETETA - Aktivnosti dece i mladih u ostvarivanju prava deteta* (elektronska publikacija o učešću grupa dece i mladih u procesu praćenja i izveštavanja, zastupanja i vršnjačke edukacije, ostvarenih tokom trajanja projekta Živeti prava deteta).
- *Bolje zdravlje, bolji život – Evropska deklaracija o deci i mladima sa smetnjama u intelektualnom razvoju i njihovim porodicama*

U 2012. godini, u Centru za prava deteta zaposleno je tri lica, a na projektima je po ugovoru bilo angažovano 52 saradnika.

Projektne aktivnosti su realizovane u saradnji i uz podršku organizacija: Save the Children Sweden, Save the Children Norway, UNICEF, Lumos, IMG, OEBS.